

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleiding
Opleiding tot leraar Basisonderwijs
voltijd/deeltijd

Zuyd Hogeschool & Fontys Hogescholen

De kracht van
kennis.

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleiding
Opleiding tot leraar Basisonderwijs
voltijd/deeltijd

Zuyd Hogeschool & Fontys Hogescholen

CROHO nr. 34808

Hobéon Certificering

Datum

3 maart 2021

Auditpanel

P. Ruit

E.M. Suasso de Lima de Prado

Dr. M.A.R. Gijssels

J. Meeuwis

Secretaris

G.C. Versluis

INHOUDSOPGAVE

1.	BASISGEGEVENS	1
2.	SAMENVATTING	3
3.	INLEIDING	7
4.	OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN	9
5.	ALGEMEEN EINDOORDEEL	27
6.	AANBEVELINGEN	29
BIJLAGE I	Scoretabel	31
BIJLAGE II	Programma, werkwijze en beslisregels	33
BIJLAGE III	Lijst geraadpleegde documenten	37
BIJLAGE IV	Panelsamenstelling	39

1. BASISGEGEVENS

NAAM INSTELLING	1. Zuyd Hogeschool 2. Fontys Hogescholen
status instelling	Bekostigd
resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	1. Positief –26 april 2016 2. Positief – 30 augustus 2019
NAAM OPLEIDING (zoals in croho)	Opleiding tot leraar Basisonderwijs
registratienummer croho	34808
domein/sector croho	onderwijs
oriëntatie opleiding	hbo
niveau opleiding	Bachelor
graad en titel	Bachelor of Education
aantal studiepunten	240
afstudeerrichtingen	n.v.t.
locatie	Sittard
varianten	<ul style="list-style-type: none">▪ voltijd,▪ 3 jarige versnelde deeltijd voor studenten met een vwo-vooropleiding en studenten die een hbo- of wo-opleiding hebben afgerond
joint programme	n.v.t.
onderwijstaal	Nederlands
datum audit / opleidingsbeoordeling	23 november 2020

2. SAMENVATTING

De bacheloropleiding Opleiding tot leraar Basisonderwijs (hierna: pabo of de Nieuwste Pabo) van Zuyd Hogeschool en Fontys Hogescholen leidt leraren op voor het basisonderwijs. De opleiding is gevestigd in Sittard en is een samenwerkingsverband van de bacheloropleidingen van de genoemde twee hogescholen. Naast de reguliere vierjarige voltijdopleiding, biedt de Nieuwste Pabo sinds september 2018 ook een driejarige deeltijdopleiding aan voor studenten met een vwo-vooropleiding en studenten die een hbo- of wo-opleiding hebben afgerond.

Standaard 1. Beoogde leerresultaten

De Nieuwste Pabo baseert zich op de drie wettelijke bekwaamheidseisen, die zij heeft vertaald in zeven competenties. De competenties weerspiegelen aantoonbaar het bachelorniveau door een koppeling met de vijf Dublin Descriptoren.

De opleiding heeft een duidelijke visie op de leraar basisonderwijs geformuleerd, waarin zij de leraar aan de hand van vijf doelen karakteriseert. Voorbeelden hiervan zijn: i) een zodanig prettig leer- en leefklimaat met de groep scheppen, dat kinderen met plezier naar school komen, ii) inspirerend, modern en doelgericht onderwijs geven en het beste uit elk kind halen, iii) vakkennis en vakkunde actueel houden.

De Nieuwste Pabo werkt nauw samen met het werkveld – 10 schoolbesturen in de regio Midden- en Zuid-Limburg - in het samen opleiden. De pabo en het werkveld zien het opleiden van voldoende goed gekwalificeerde leraren als hun gezamenlijk belang. Zij *zijn* samen de Nieuwste Pabo, stevig in elkaar verweven, aldus de betrokkenen. Dat acht het auditteam een sterk punt.

Het ontwikkelen van een onderzoekende houding en het leren uitvoeren van praktijkonderzoek komen duidelijk terug in de competenties. Ook sluit de opleiding voldoende aan bij nationale en internationale ontwikkelingen rondom het opleiden van leraren.

De opleiding voert structureel overleg met (inter)nationale vakgenoten en de lerarenopleidingen uit het domein Educatie van Fontys. Met de laatstgenoemde voert zij ook gesprekken over het opleiden van leraren voor de toekomst.

Het auditteam is op grond van bovenstaande van oordeel dat de opleiding voldoet aan basiskwaliteit en komt tot het oordeel 'voldoet' voor standaard 1 voor zowel de voltijd- als de deeltijdvariant.

Standaard 2. Onderwijsleeromgeving

De opleiding wordt verzorgd door een gepassioneerd docententeam, dat beschikt over de gewenste kennis en expertise om kwalitatief goed onderwijs te verzorgen. Docenten vervullen de rol van tutor, vakexpert of studieloopbaanbegeleider. Daarnaast vervullen de mentor en de schoolopleider op de stage-/opleidingsschool een belangrijke rol in de opleiding van de studenten. De docenten houden via scholing hun eigen expertise op peil. Een punt van zorg is de werkdruk. Dat heeft al de aandacht van het management. De studenten zijn zeer te spreken over hun docenten en vinden de docenten en het nieuwe management zeer benaderbaar.

Het curriculum van de voltijd kent een duidelijke opbouw in zogenoemde A, B en C weken, waarin de opleiding zorgt voor een duidelijke koppeling tussen theorie en praktijk, voor verdieping en samenhang. De A- en C-week brengt de student door op het instituut, de B-week is hij grotendeels op de stage-/opleidingsschool. In elke periode is aandacht voor de kennisbasis Nederlands en rekenen en de andere kennisbases.

Het driejarig deeltijdcurriculum kent een duidelijke opbouw in blokken rondom vakonderwijs en werkplekleren. Het curriculum is zodanig ingericht dat deeltijdstudenten afhankelijk van hun kennis en ervaring een versnelling kunnen bereiken. Door het hele curriculum te doorlopen, kunnen de voltijd- en deeltijdstudenten de competenties op het beoogde niveau ontwikkelen. Sterk element is de krachtige leeromgeving van het in nauwe samenwerking met de scholen samen opleiden van de studenten die al vanaf het eerste jaar voor de klas mogen staan en - in principe op een opleidingsschool - veel stage lopen/werkplekleren.

Dat zag en hoorde het auditteam ook terug tijdens de audit. De scholen zorgen voor een goede begeleidingsstructuur met getrainde mentoren en schoolopleiders. Mooi en krachtig element in het werkplekleren zijn de zogenoemde 'leraarsnesten' waar voltijd- en deeltijdstudenten over studiejaren heen bijeenzitten en met en van elkaar kunnen leren onder begeleiding van een studieloopbaanbegeleider.

De opleiding besteedt veel tijd en aandacht aan studieloopbaanbegeleiding. De studenten zijn tevreden over de begeleiding die zij krijgen bij hun studie.

De opleiding besteedt voldoende aandacht aan het ontwikkelen van onderzoeksvaardigheden en het doen van praktijkonderzoek. Internationale en interculturele aspecten komen op verschillende plekken in het curriculum terug.

De opleiding biedt de studenten voldoende ruimte om zich te profileren, te verdiepen en/of verbreden, o.a. via de leeftijdsprofilering jonge of oudere kind, de vakprofilering, de minor en het extra curriculaire aanbod.

Aandachtspunten zijn: i) het overvolle curriculum waarin studenten heel veel *moeten* en het maken van keuzes door de docenten hierin; mede met het oog op de studeerbaarheid, ii) de ruimte voor studenten om een eigen invulling te geven aan de beroepsopdrachten en de mogelijkheid opdrachten te integreren. De opleiding is hiermee al bezig en ontwikkelt in nauwe samenwerking met het werkveld een nieuw curriculum voor de deeltijd- en voltijdvariant. Het auditteam adviseert de opleiding hier ook de studenten en alumni bij te betrekken.

Het auditteam is op grond van bovenstaande en met in achtneming van de aandachtspunten van oordeel dat de opleiding voldoet aan basiskwaliteit en komt tot het oordeel 'voldoet' voor standaard 2 voor zowel de voltijd- als de deeltijdvariant.

Standaard 3. Toetsing

De opleiding toetst op een valide, betrouwbare en inzichtelijke manier of de studenten de beoogde competenties hebben gerealiseerd. Het toetsplan dat de opleiding jaarlijks opstelt is daarbij een krachtig instrument. De opleiding maakt gebruik van verschillende bij de leerdoelen passende toetsvormen, zoals kennistoets, beroepsproduct, casustoets en werkplekbeoordeling. Het gebruik van de piramide van Miller is duidelijk terug te zien in de leerdoelen.

Aandachtspunten zijn i) de hoeveelheid toetsen, ii) de kwaliteit van de feedback en iii) de inzet van formatieve beoordeling. Onderzoek naar mogelijkheden voor integrale toetsen in de voltijdvariant is aan te bevelen. Deze punten hebben (deels) al de aandacht van de opleiding bij de ontwikkeling van het nieuwe curriculum.

De examencommissie en toetscommissie vervullen een stevige rol in de borging van de kwaliteit van het toetsen en beoordelen.

Het auditteam is op grond van bovenstaande en met in achtneming van de aandachtspunten van oordeel dat de opleiding voldoet aan de basiskwaliteit en komt tot het oordeel 'voldoet' voor standaard 3 voor zowel de voltijd- als de deeltijdvariant.

Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten

Uit de eindwerken – de onderzoeken, vakprofilering en vakintegratie - en uit de beoordelingen van de LIO-stage/werkplekleren, blijkt dat de voltijd- en deeltijdstudenten kunnen denken en handelen op het niveau van een startbekwaam leraar basisonderwijs. De studenten hebben gebruik gemaakt van actuele relevante bronnen en de producten (lessenseries, methodes, leerkrachthandreikingen, filmpjes, musicals) en interventies op basis van het onderzoek zijn relevant voor de beroepspraktijk en de ontwikkeling van de lespraktijk. De scholen zijn positief over deze bijdragen voor de school. De kwaliteit van het werk wisselde van een magere voldoende tot goed. In hun LIO-stage/werkplekleren hebben de studenten aangetoond dat zij de bijbehorende competenties beheersten.

Dat de studenten het beoogde niveau hebben gerealiseerd, blijkt ook uit de evaluaties onder afgestudeerden. Alle respondenten hadden kort na het afstuderen een passende baan gevonden. Alumni lieten weten dat zij zich voldoende toegerust voelden om hun taak als leraar PO uit te kunnen voeren.

Het auditteam is op grond van bovenstaande van oordeel dat de opleiding voldoet aan de basiskwaliteit en komt tot het oordeel 'voldoet' voor standaard 4 voor zowel de voltijd- als de deeltijdvariant.

Algemene conclusie:

Het gepassioneerde docententeam geeft overduidelijk in nauwe samenwerking met het werkveld inhoud aan het samen opleiden van goede leraren. Het auditteam onderschrijft het belang van het in samenspraak met het werkveld ontwikkelen van een nieuw curriculum waarin meer flexibiliteit en maatwerk mogelijk wordt voor zowel deeltijd- als voltijdstudenten. De opleiding heeft in korte tijd veel verbeteringen weten door te voeren.

Na instemming van de panelleden is dit rapport vastgesteld door de voorzitter te Den Haag op 3 maart 2021.

3. INLEIDING

Zuyd Hogeschool biedt sinds 1 september 2010 samen met Fontys Hogescholen De Nieuwste Pabo aan op de locatie Sittard. In de Nieuwste Pabo zijn vier verschillende Zuid- en Midden-Limburgse vestigingsplaatsen van beide hogescholen samengevoegd, te weten pabo Roermond en Sittard van Fontys Hogescholen en pabo Maastricht en Heerlen van Zuyd Hogeschool. Studenten van de Nieuwste Pabo zijn ingeschreven bij Fontys Hogescholen of bij Zuyd Hogeschool. Docenten zijn in dienst van Fontys Hogescholen of van Zuyd Hogeschool.

De Nieuwste Pabo wordt verzorgd in een vierjarige voltijdvariant en sinds september 2018 ook in een driejarige deeltijdvariant, die is bedoeld voor studenten met een vwo-vooropleiding en studenten die een hbo- of wo-opleiding hebben afgerond. De pabo bereidt momenteel ook een flexibele deeltijdvariant voor die voor meerdere instroomgroepen toegankelijk is.

Per 1 september 2020 studeerden er 572 studenten aan de Nieuwste Pabo: 484 in de voltijd- en 88 in de deeltijdvariant. Het aantal instromers is weer toegenomen, mede dankzij de deeltijdvariant. Aan de Nieuwste Pabo zijn per 1 september 2020 38 docenten (27,1 FTE) verbonden. Eén docententeam verzorgt zowel de voltijdvariant als de deeltijdvariant.

Het lectoraat 'Opleiden in de School' – een gezamenlijk lectoraat vanuit Fontys Hogescholen en Zuyd Hogeschool – was van 2010 tot 2019 (twee termijnen) nauw verbonden aan de Nieuwste Pabo. Ten tijde van de audit werd nagedacht over een vervolg op dit lectoraat.

De Nieuwste Pabo werkt zeer nauw samen met de scholen – 10 besturen – in de regio Midden- en Zuid-Limburg in het samen opleiden van leraren.

De visitatie van de Nieuwste Pabo vond plaats binnen het cluster Pabo groep 2, met daarin ook de pabo van Fontys Hogescholen die wordt verzorgd op de locaties Eindhoven, Tilburg, Den Bosch, Veghel en Venlo. Deze pabo van Fontys is gevisiteerd door een (deels) ander panel. Daarover is een apart beoordelingsrapport opgesteld.

Ontwikkelingen sinds de vorige visitatie

De opleiding is op 9 december 2014 gevisiteerd (uitgebreide opleidingsbeoordeling). De opleiding kreeg een overall oordeel 'voldoende' en een oordeel 'goed' voor de standaarden 1, 2, 4, 5, 6, 11, 12 en 13.

Met betrekking tot het praktijkonderzoek en het steviger neerzetten van de onderzoekscomponent in de opleiding, zag het toenmalige auditteam nog aandachtspunten. Het auditteam beval de opleiding aan de lijn onderzoeksvaardigheden door te ontwikkelen en aandacht te besteden aan het gebruik van theorie (en de koppeling naar de praktijk) en het taalgebruik van studenten. Ook de docentkwalificaties op het gebied van onderzoeksvaardigheden – het begeleiden en beoordelen van de onderzoeksvaardigheden – verdiende aandacht.

De opleiding is met deze aanbevelingen aan de slag gegaan en heeft het onderwijs rondom onderzoek aangescherpt. Vanuit het lectoraat Opleiden in de School is voorzien in scholing voor instituutopleiders, er zijn kalibratiesessies 'onderzoek' georganiseerd en de schoolopleiders zijn geschoold in de begeleiding van studenten bij het doorlopen van de onderzoekscyclus.

In 2018 vond een interne audit plaats. Het interne auditteam was van oordeel dat alle standaarden voldeden aan basiskwaliteit. Als aandachtspunten noemde het de instroom die achterbleef bij de doelstellingen, de forse financiële uitdaging, de relatief lage studenttevredenheid en het rondmaken van de kwaliteitscycli.

De opleiding is onder leiding van een nieuw managementteam aan de slag gegaan om weer een toekomstbestendige organisatie te zijn. Zo zijn de verschillende commissies opnieuw ingericht en zijn er toekomstplannen voor het curriculum uitgewerkt o.a. met betrekking tot meer flexibiliteit in het curriculum, meer doelgroepen en actualisering van de beroepstaken.

In het voorliggende rapport beschrijft het auditteam bij de standaarden 2 en 4 zijn bevindingen met betrekking tot de bovengenoemde acties van de opleiding.

4. OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN

4.1. Beoogde leerresultaten

Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten beschrijven aantoonbaar het niveau (associate degree, bachelor of master) zoals gedefinieerd in het Nederlands kwalificatieraamwerk en de oriëntatie (hbo of wo) van de opleiding. Ze sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die vanuit het regionale, het nationale en het internationale perspectief door het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding. Voor zover van toepassing zijn de beoogde leerresultaten tevens in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving.

Bevindingen

Het auditteam heeft geconstateerd dat de opleiding zich baseert op de drie wettelijke bekwaamheidseisen van de Onderwijscoöperatie, die in 2017 landelijk zijn vastgesteld, te weten: i) pedagogisch, ii) vakdidactisch en iii) vakinhoudelijk bekwaam.

De opleiding heeft bij de nadere uitwerking gekozen voor een indeling in zeven competenties die zij heeft uitgewerkt in een eigen kerntekst en in indicatoren op vier niveaus. (Zie verder standaard 2.) De opleiding heeft hier ook de kennisbases aan gekoppeld, zoals die zijn beschreven in de 'Landelijke kennisbases en profilering lerarenopleiding basisonderwijs (2018)'. De titels van de zeven competenties stemmen overeen met de zeven landelijke bekwaamheidseisen, die in 2004 zijn gepubliceerd door de Stichting Beroepskwaliteit Leraren (SBL). De opleiding motiveerde het gebruik van deze 'oude' competenties door te stellen dat zij in de wettelijke bekwaamheidseisen een aantal aspecten miste, waaronder het zijn van een *reflective practioner* en het zijn van een collega op de school. Die aspecten komen met name vanuit het werkplekleren – en de samenwerkingspartners op de opleidingsschool – naar voren en mogen niet vergeten worden, aldus de docenten die het auditteam sprak. Ook het je voortdurend blijven ontwikkelen, acht de opleiding belangrijk. Het auditteam kan zich vinden in deze redenering; zeker omdat de drie bekwaamheidseisen nadrukkelijk een plek hebben in de opleiding.

In een matrix heeft de opleiding tevens een koppeling gemaakt tussen de zeven competenties en de vijf Dublin Descriptoren. Daarmee heeft zij het bachelorniveau voldoende geborgd.

Eigen inkleuring/profilering

Het auditteam heeft geconstateerd, dat de Nieuwste Pabo een duidelijke visie op de leraar basisonderwijs heeft geformuleerd. Zij karakteriseert daarin de leraar aan de hand van vijf doelen. Voorbeelden hiervan zijn: i) een zodanig prettig leer- en leefklimaat met de groep scheppen, dat kinderen met plezier naar school komen, ii) inspirerend, modern en doelgericht onderwijs geven en het beste uit elk kind halen, iii) vakkennis en vakkunde actueel houden. In alle gesprekken tijdens de audit hoorde het auditteam deze elementen terug. De uitgangspunten leven/zijn doorleefd, heeft het auditteam gemerkt.

De opleiding heeft in het afgelopen jaar haar opleidingsvisie geactualiseerd. Daarin staat de individuele ontwikkeling van de lerende student in een authentieke leersituatie centraal. De docenten en betrokkenen vanuit de stagescholen faciliteren dit vanuit hun rol als expert, coach, tutor, mentor en schoolopleider. De opleiding sluit hiermee aan bij de opleidingsvisie van de pabo van Fontys Hogeschool Kind en Educatie (FHKE). De opleiding zal deze geactualiseerde visie nu verder vertalen naar een nieuw curriculum.

Tijdens de audit kwam duidelijk naar voren dat de Nieuwste Pabo het opleiden van leraren in nauwe samenwerking met het werkveld – 10 schoolbesturen in de regio Midden- en Zuid-Limburg – vorm geeft.

'Wij *zijn* samen de Nieuwste Pabo, stevig in elkaar verweven', aldus de vertegenwoordigers vanuit het werkveld, het management en de docenten die het auditteam sprak. Zij beschouwen het opleiden van voldoende goed gekwalificeerde leraren als hun gezamenlijk belang. Met de besturen en de schoolleiders overlegt de opleiding niet alleen over de opzet en inhoud van het leren en werken op het instituut en op de werkplek, maar ook over de gewenste vernieuwing van het curriculum, het flexibeler opleiden van studenten en de actuele onderwijsontwikkelingen die van invloed zijn op het opleidingstraject, zoals passend onderwijs, werken in clusters, mediawijsheid en onderwijs aan het jongste kind. Ook denken de betrokkenen met elkaar na over de inductiefase en wat een startende leraar nog nodig heeft. Daarnaast is de pabo betrokken bij specifieke Limburgse educatieve thema's zoals voortijdig schoolverlaten, taalvaardigheid, kansenongelijkheid, lerarentekort en bij de Educatieve Agenda Limburg gericht op het versterken van de hele onderwijsketen en is zij partner in verschillende onderwijsprojecten.

Het lectoraat 'Opleiden in de School' dat van 2010-2019 (twee termijnen) nauw betrokken was bij het opleiden in de school, heeft de aanpak van het samen opleiden onderzocht en verder ontwikkeld. (Zie verder standaard 2.)

De Nieuwste Pabo werkt met Fontys Hogeschool Kind en Educatie mee in de pilot 'Jongste Kind' en is eveneens betrokken bij de gesprekken over het opleiden van leraren voor de toekomst naar aanleiding van het adviesrapport 'Ruim baan voor leraren' van de Onderwijsraad uit 2018. Fontys domein Educatie heeft daarvoor een 'Domeinplan 2020' opgesteld. Fontys kiest daarbij bewust voor een innovatiestrategie om met kleinschalige pilots ervaring op te gaan doen, alvorens op te schalen.

Onderzoek

Het auditteam heeft geconstateerd dat het ontwikkelen van een onderzoekende houding en het leren uitvoeren van praktijkonderzoek veel aandacht krijgt in zowel de voltijd- als de deeltijdopleiding. Deze aspecten zag het auditteam met name terug bij competentie 7: 'competent in reflectie en persoonlijke ontwikkeling', waarbij o.a. sprake is van planmatig werken aan eigen ontwikkeling op basis van reflectie, verantwoording afleggen en middels onderzoek komen van persoonlijke vraagstelling naar volwaardig praktijkonderzoek. Maar ook bij andere competenties zijn aspecten van een onderzoekende houding terug te zien. In de 'Handleiding onderzoek Pabo 4 (2019-2020)' heeft de opleiding het doen van onderzoek nader uitgewerkt. De opleiding beoogt dat: 'de leraar is gericht op het voortdurende verbeteren van zijn eigen praktijk, op zijn eigen professionele ontwikkeling en gebruikt daarbij onderzoek als middel om zichzelf, zijn onderwijs en de kwaliteit van de school te verbeteren. (Zie verder onder standaard 2.)

Internationale dimensie

Het auditteam heeft geconstateerd dat de opleiding voldoende aansluit bij internationale ontwikkelingen rondom het opleiden van leraren. De opleiding heeft haar visie op internationalisering beschreven in het 'Beleidsplan en actieplan internationalisering 2018-2022'. Hierin geeft de opleiding aan dat zij studenten wil stimuleren verder te kijken dan de eigen context, open te staan voor andere (onderwijs)praktijken, kennis te maken met andere culturen en andere opvattingen te leren waarderen. De opleiding richt zich op persoonlijke groei, interculturele ontwikkeling en taalvaardigheden van studenten. (Zie verder onder standaard 2.)

Afstemming met vakgenoten en het werkveld

Het auditteam heeft geconstateerd dat de opleiding veelvuldig afstemt met vakgenoten en het werkveld.

Op landelijk niveau vindt er afstemming plaats in het Landelijk Overleg Lerarenopleiding Basisonderwijs (LOBO), het netwerk van samenwerkende pabo-directeuren in Nederland.

Daarnaast heeft de opleiding zoals al hierboven is vermeld, overleg met de pabo van Fontys Hogeschool Kind en Educatie over de visie op het opleiden van leraren basisonderwijs en met alle opleidingen uit het domein Educatie van Fontys over het opleiden van leraren voor de toekomst.

Zoals al hierboven vermeld werkt de opleiding nauw samen met de schoolbesturen in de regio. Alle voltijd- en deeltijdstudenten lopen in principe stage op een van de samenwerkingscholen. (Zie daarover verder standaard 2.) Het werkveld is vertegenwoordigd in de curriculum-commissie.

Weging en Oordeel: voldoet

De Nieuwste Pabo baseert zich op de drie wettelijke bekwaamheidseisen, die zij heeft vertaald in zeven competenties. De competenties weerspiegelen aantoonbaar het bachelorniveau.

De opleiding heeft een duidelijke visie op de leraar basisonderwijs geformuleerd, gekarakteriseerd aan de hand van vijf doelen.

De opleiding werkt nauw samen met het werkveld. De pabo en het werkveld zien het opleiden van voldoende goed gekwalificeerde leraren als hun gezamenlijk belang. Zij *zijn* samen de Nieuwste Pabo, stevig in elkaar verweven, aldus de betrokkenen. Dat acht het auditteam een sterkt punt.

Het ontwikkelen van een onderzoekende houding en het leren uitvoeren van praktijkonderzoek komen duidelijk terug in de competenties. Ook sluit de opleiding voldoende aan bij nationale en internationale ontwikkelingen rondom het opleiden van leraren.

De opleiding voert structureel overleg met (inter)nationale vakgenoten en de lerarenopleidingen uit het domein Educatie van Fontys. Met de laatstgenoemde voert zij ook gesprekken over het opleiden van leraren voor de toekomst.

Het auditteam is op grond van bovenstaande van oordeel dat de opleiding voldoet aan basiskwaliteit en komt tot het oordeel 'voldoet' voor standaard 1 voor zowel de voltijd- als de deeltijdvariant.

4.2. Onderwijsleeromgeving

Standaard 2: Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten zijn adequaat vertaald in leerdoelen van (onderdelen van) het programma. Hierbij wordt rekening gehouden met de diversiteit van de toegelaten studenten. De docenten zijn zowel inhoudelijk als didactisch voldoende deskundig om de opleiding te verzorgen en geven begeleiding. De onderwijsleeromgeving bevordert dat studenten op actieve wijze deelnemen aan de vormgeving van het eigen leerproces (*student-centred*).

Indien het onderwijs in een andere taal dan het Nederlands wordt verzorgd, motiveert de opleiding deze keuze. Dit geldt ook indien de opleiding een anderstalige opleidingsnaam hanteert. Docenten beschikken over voldoende beheersing van de taal waarin zij doceren. Voorzieningen worden niet beoordeeld, tenzij deze specifiek voor de betreffende opleiding zijn getroffen.

Bevindingen

Programma

- *Koppeling leerresultaten – curriculum*

Zoals al onder standaard 1 is vermeld, heeft de opleiding gekozen voor een indeling in zeven competenties. De opleiding heeft deze competenties vervolgens in een competentiematrix uitgewerkt in een eigen kerntekst en in indicatoren op vier niveaus: opleidingsbekwaam, profileringsbekwaam, afstudeerbekwaam, startbekwaam. De studenten moeten hierbij steeds meer verantwoordelijkheid/zelfstandigheid in hun handelen aantonen en inzicht in hoe zij het onderwijs kunnen afstemmen op de verschillen tussen kinderen. De studenten in de driejarig deeltijd doorlopen deze fases sneller. Bij de formulering van de leerdoelen maakte de opleiding gebruik van de onderdelen van de piramide van Miller¹. Door het hele curriculum te doorlopen, kunnen de studenten de competenties op het beoogde niveau ontwikkelen.

- *Opzet en inhoud programma*

Voltijd

Het curriculum van de eerste twee studie jaren van de voltijdvariant is opgebouwd volgens een ABC-ritmiek: een driewekelijks ritme waarin studenten pendelen tussen instituut (week 1), opleidingsschool (week 2) en instituut (week 3). Elke periode herhaalt de opleiding deze ritmiek driemaal. In week 10 volgt de afronding waarin de studenten hun beroepsproduct presenteren en de kennistoets afleggen. In studiejaar 3 volgen drie blokken leeftijdsspecialisatie jonge of oudere kind en een minorblok. Studiejaar 4 staat in het teken van het afstuderen. (Zie daarover standaard 3.)

In studiejaar 1 en 2 zitten de studenten in week 1 (A) in groepen van 8-12 studenten bij elkaar in een zogenoemde Onderwijswerkgroep (OWG). Ze krijgen hierin o.a. introductie op een complexe beroepstaak/ een casus en theorie/vakinhoud aangeboden die is gerelateerd aan de beroepstaak. Voorbeelden van beroepstaken zijn: 'kan een krachtige leeromgeving als geheel creëren', 'kan adequaat inspelen op verschillen tussen kinderen in de groep'.

In week 2 (B) zijn de studenten vier dagen op de stage-/opleidingsschool (werkplekleren). Daar werken ze o.a. aan de beroepstaak en bij de taak passende beroepsproducten en leggen ze een verbinding tussen theorie en praktijk. (Zie over het werkplekleren verderop.)

In week 3 (C) reflecteren de studenten in hun OWG-groep op hun ervaringen in week 2 en vindt er verdieping plaats van praktijk en theorie. In de derde/laatste C-week van de periode wordt het antwoord op de casus in de groep besproken en werken de studenten aan de rapportage hiervan aan de hand van verworven kennis en opgedane ervaringen.

In elke periode komt de kennisbasis Nederlands en rekenen aan bod en daarnaast de kennisbasis van een van de andere vakken.

¹ Piramide van Miller: weten, toepassen, laten zien, doen.

Het auditteam is van oordeel, dat de opleiding door de ABC-opzet zorgt voor een duidelijke koppeling tussen theorie en praktijk, voor verdieping van kennis en vaardigheden en voor een duidelijke samenhang in het programma. De studenten zijn hierover ook tevreden. Maar zij hebben ook nog wensen, zo bleek uit het studenthoofdstuk en de gesprekken tijdens de audit. Zo vonden zij dat het programma overvol is. Er is veel dat moet, zoals de voorgeschreven en behoorlijke dichtgetimmerde beroepsproducten uitvoeren en de verschillende kennisbasistoetsen maken, aldus de studenten. Er is weinig ruimte voor maatwerk en flexibiliteit en voor tijd/aandacht voor andere onderwerpen/aandachtsgebieden die zij tegenkomen in de praktijk. De beroepsopdrachten zijn nu (te) strak gekoppeld aan een thema, aldus de studenten. Soms past dat niet. Zo moest bijvoorbeeld een student die in een kleutergroep stage liep een geschiedenisles geven. De studenten zien graag meer keuzevrijheid in het uitvoeren van de opdrachten en ook meer integratie van opdrachten. Ze zouden liever van de opleiding een overzicht krijgen van de beroepsproducten die zij op jaarbasis moeten uitvoeren, zodat zij zelf een keuze kunnen maken op welk moment welke beroepsopdracht het beste past. Op sommige momenten zien ze al wel mogelijkheden tot eigen invulling, zoals bij de lessen OWG. Maar dan moet je wel het lef hebben om te vragen of je een andere vorm – passend bij jouw eigen voorkeur/stijl en sterktes - mag toepassen, aldus de studenten. Ze merkten op dat sommige studenten sterker zijn in het zich uitdrukken op papier, terwijl anderen sterker zijn in een mondelinge presentatie. Het zou de studenten ook meer motiveren als ze in de opdrachten zaken van zichzelf mogen inbrengen, aldus de studenten. Uit de Zelfevaluatie en de gesprekken tijdens de audit kwam naar voren dat de opleiding voor bovengenoemde aspecten al aandacht heeft. De docenten erkennen ook dat ze steeds meer onderdelen hebben toegevoegd, maar dat ze nu keuzes moeten gaan maken. Er zijn nu al wel mogelijkheden om geïntegreerd te werken, maar studenten zien dat niet altijd en docenten zouden hen daarop ook meer mogen wijzen.

De opleiding is in nauwe samenspraak met het werkveld gestart met de ontwikkeling van een nieuw curriculum waarin de individuele ontwikkeling van de lerende student in authentieke situaties en daarmee maatwerk en flexibiliteit centraal staat voor zowel voltijd- als deeltijdstudenten. (Zie ook hieronder bij 'deeltijd').

Het auditteam beveelt de opleiding aan hiermee voortvarend verder te gaan en ook keuzes te maken in het overlappende curriculum. Het auditteam beveelt de opleiding ook aan bij de ontwikkeling van het nieuwe curriculum niet alleen het werkveld, maar tevens de studenten en de alumni actiever dan nu het geval is, te betrekken.

De student die zitting had in de opleidingscommissie meldde dat de pabo hen voldoende betreft bij de kwaliteit van de opleiding. Het management 'haalt ook punten op' bij de studenten. De studenten zouden nog wel meer lef mogen hebben om zelf zaken in te brengen, vond de student. Aandachtspunt voor de opleiding is het terugkoppelen wat zij met de opgevoerde punten gaat doen/heeft gedaan.

Deeltijd

Het driejarig deeltijdcurriculum is opgebouwd in blokken rondom vakonderwijs en werkplekleren (180 EC). De studenten komen één avond in de week naar het instituut, zijn minimaal één dag in de week in de beroepspraktijk (op de werkplek/opleidingsschool) en moeten veel in zelfstudie doen. De focus bij de deeltijddoelstelling ligt op versnellen. De opleiding wenst tegemoet te komen aan de verschillen tussen de studenten qua kennis, (levens)ervaring, specifieke doelgerichte ervaring, werkervaring. De opleiding differentieert niet in wat zij van de studenten verwacht, maar wel in tempo waarin de student het opleidingstraject kan doorlopen. Ze biedt de deeltijdstudenten de mogelijkheid meerdere onderwijseenheden parallel aan elkaar te volgen door twee lesavonden per week te organiseren. Ook kunnen de studenten het werkplekleren versnellen. Daarnaast is de student vrij in de keuze op welk moment hij getoetst wil worden.

De deeltijdstudenten die het auditteam sprak, vonden net als de voltijdstudenten het programma erg vol. De opleiding zou de studeerbaarheid kunnen vergroten als de studenten meer zelf mogen plannen, aldus de deeltijdstudenten en meer ruimte krijgen voor andere

presentatievormen dan beroepsproducten in de vorm van een verslag; de vorm die nu de overhand heeft.

Ten tijde van de audit was de Nieuwste Pabo in nauwe samenspraak met het werkveld gestart met de voorbereiding van een flexibele deeltijdvariant die voor meerdere instroomgroepen toegankelijk wordt. Daarin wil de opleiding ook gaan werken met leeruitkomsten en de mogelijkheid voor studenten om zelf bewijzen aan te leveren. Deze nieuwe deeltijdvariant moet in september 2021 van start gaan en de huidige deeltijdvariant vervangen. Ervaringen die de opleiding hiermee opdoet, wil zij benutten voor de voltijdvariant.

- *Stage/werkplekleren/samen opleiden*

Zoals al onder standaard 1 is vermeld, werkt de opleiding zeer nauw samen met de scholen in het werkveld. In principe volgen alle voltijd-en deeltijdstudenten hun opleiding voor een substantieel deel op de opleidingsscholen van één van de tien schoolbesturen. De scholen zorgen voor een goede begeleidingsstructuur met getrainde mentoren en schoolopleiders. De bestuurders die het auditteam sprak, meldden dat zij het zeer belangrijk vinden dat het hele team - alle leraren - van een school die zich aanmeldt als opleidingsschool betrokken is bij het samen opleiden en dat het niet alleen een zaak is van een mentor of de schoolopleider. Dat acht het auditteam een sterk uitgangspunt.

Studenten doen via het werkplekleren heel veel ervaring op in de beroepspraktijk en staan al vanaf het eerste studiejaar meteen voor de klas.

Voor de voltijdstudenten gebeurt dat in de zogenoemde B-weken. Maar ook in de A en C week gaan ze een dag per week naar de opleidingsschool. Studenten werken aan de beroepstaak en daaraan gekoppelde beroepsopdrachten, maar krijgen ook de gelegenheid te werken aan eigen leervragen en deel te nemen aan activiteiten buiten de klas, zoals studiedagen, werkgroepen, oudergesprekken.

De laatste helft van het vierde studiejaar lopen de voltijdstudenten een Leraar in opleiding (LIO) stage. Hierin moeten zij aantonen dat ze startbekwaam zijn. De voltijdstudenten staan gedurende vijf maanden vier dagen per week zelfstandig voor de klas en dragen daarbij de integrale verantwoordelijkheid voor een groep leerlingen.

Voor de deeltijdstudenten zijn er in de drie studiejaren acht onderwijseenheden Werkplekleren ingepland. Deeltijdstudenten zijn als regel een dag per week op de school en nemen direct als collega in opleiding deel aan het schoolteam en staan ook meteen voor de groep. In de laatste periode zijn zij één dag per week en eenmaal twee volle weken achtereen LIO'er.

Studenten noemen de vele stages een sterk punt van de Nieuwste Pabo. De verdeling van 40% stage - 60% opleiding/instituut (de norm voor 'samen opleiden') klopt volgens hen.

Studenten krijgen op de opleidingsschool begeleiding van een mentor in de groep/klas, een schoolopleider en een studieloopbaanbegeleider (SLB'er) vanuit de pabo.

Binnen de opleidingsscholen worden elk studiejaar communities ingericht voor studenten van verschillende leerjaren, de zogenoemde 'leraarsnesten'. Ook de deeltijdstudenten sluiten daar tot hun grote tevredenheid sinds januari 2020 bij aan. De studenten werken in de leraarsnesten aan de verschillende beroepstaken en krijgen daarbij begeleiding van een SLB'er die aan hun opleidingsschool is verbonden. Uit het studenthoofdstuk en de gesprekken tijdens de audit is gebleken, dat de studenten heel enthousiast zijn over deze leraarsnesten. Ze vinden het waardevol om hierin met en van elkaar te leren over de studie jaren heen. Het auditteam acht dit een krachtig element van het werkplekleren.

- *Onderzoek*

De opleiding heeft voor de inrichting van het onderzoeksonderwijs een Handboek Onderzoek opgesteld. Binnen het curriculum besteedt de opleiding aandacht aan de verschillende aspecten van de onderzoekscyclus. In studiejaar 1 en 2 komen in de verschillende blokken alle aspecten afzonderlijk aan bod, geïntegreerd in beroepstaken. In studiejaar 3 doorlopen studenten via de aparte onderwijseenheid Onderzoek (6 EC) de gehele onderzoekscyclus.

Voor het afstuderen moeten de studenten een praktijkonderzoek uitvoeren (10 EC) naar een praktijkprobleem op de eigen stageschool en zelfstandig de onderzoekscyclus doorlopen. (Zie daarover verder standaard 3.)

Tijdens de audit is met de docenten gesproken over hun visie op onderzoek en de ervaringen met studenten. Zij melden dat zij het belangrijk vinden dat de studenten in staat zijn om hun onderwijs op basis van onderzoek te verbeteren en daarbij methodisch te werk gaan en niet door zo maar wat te proberen (trial and error). De docenten merkten op dat veel studenten onderzoek nog steeds zien als een geïsoleerde vaardigheid die ze pas in jaar 3 en 4 moeten toepassen. Dat zij in eerder leerjaren al vaardigheden aangeleerd krijgen, hebben ze niet altijd scherp. De opleiding denkt er thans over na om onderzoek net als in de deeltijdvariant meer te integreren met vakonderwijs, zodat de voltijdstudenten het onderzoek als meer betekenisvol ervaren. Dan krijgen ze er mogelijk meer plezier in en zien ze het niet meer als een 'moetje', aldus de docenten. Een interne projectgroep heeft inmiddels een projectplan 'onderzoekend vermogen 2.0' opgesteld, waarover in 2020-2021 nader overleg plaatsvindt.

Het lectoraat 'Opleiden in de school' heeft een scholing opgezet voor onderzoeksbegeleiders vanuit de pabo en de opleidingsscholen. (Zie hierover verder de paragraaf 'Personeel'.)

- *(Extra) ruimte voor eigen keuzes en verdieping/verbreding voor de student*

Het auditteam heeft geconstateerd, dat de opleiding de studenten voldoende ruimte biedt om zich te profileren, te verdiepen en/of verbreden. Het hierboven beschreven aandachtspunt, dat de studenten meer ruimte/flexibiliteit willen in het uitvoeren van hun opdrachten, blijft hierbij wel staan.

Naast de leeftijdsprofilering jonge of oudere kind in het derde studiejaar, bestaat er de mogelijkheid voor vakprofilering. In de laatste fase van de studie kunnen voltijdstudenten zich extra toeleggen op Natuur, wetenschap & technologie, Aardrijkskunde & Geschiedenis, Drama & Muziek of Tekenen & Handvaardigheid. Hiermee rust de opleiding de studenten extra toe ten aanzien van inhoudelijke en didactische ontwikkelingen en het begeleiden van leerlingen die iets extra's willen op het betreffende vakgebied. De vakprofilering richt zich als regel op onder- én bovenbouw.

Deeltijdstudenten hebben in de afstudeerfase de mogelijkheid zelf een verdieping te kiezen op één of enkele kennisbases in de onderwijseenheid vakintegratie.

Uit de documentatie blijkt dat de studenten de laatste jaren veelal kozen voor de profilering Tekenen & Handvaardigheid of Drama & Muziek. Dat sluit aan bij behoefte op de basisscholen, aldus de docenten die het auditteam hierover sprak.

Uit het studenthoofdstuk is gebleken dat de studenten voordat zij voor een vakprofilering kiezen, nog meer informatie over de vakken en de profilering hierin zouden willen krijgen. Dat is dus nog een aandachtspunt voor de opleiding.

Daarnaast kunnen voltijd- en deeltijdstudenten kiezen uit een aantal minoren van 15 EC, waarin zij zich verder kunnen verdiepen en/of verbreden. Uit evaluaties en de gesprekken tijdens de audit kwam naar voren dat de studenten een minorruimte van 30 EC in plaats van 15 EC wensen. Daarmee krijgen zij de mogelijkheid ook een minor bij een andere hogeschool te volgen, waar minoren vaak een omvang hebben van 30 EC. De opleiding onderzoekt thans in het kader van de curriculumvernieuwing wat de mogelijkheden daarvoor zijn. Dit past in het streven van de opleiding naar meer maatwerk en flexibilisering.

Tot slot is er de mogelijkheid voor studenten om extra-curriculair i) deel te nemen aan het eerste blok van de post-hbo leergang Vakbekwaam Bewegingsonderwijs of ii) een schakelprogramma te volgen waarmee zij direct kunnen instromen in de master Onderwijswetenschap van de Open Universiteit of iii) enkele vakken van een tweedegraads lerarenopleiding te volgen en daarmee uiteindelijk een tweedegraads bevoegdheid te halen voor het betreffende vak (bi-certificering).

- *Internationale dimensie*

Zoals al onder standaard 1 is vermeld, heeft de opleiding haar visie op internationalisering beschreven in het 'Beleidsplan en actieplan internationalisering 2018-2022'.

Het auditteam heeft geconstateerd dat internationale en interculturele aspecten op verschillende plekken in het curriculum terugkomen. Voorbeelden hiervan zijn het gebruik van internationale bronnen bij het vakonderwijs, aandacht voor diversiteit in de klas in de propedeuseberoepstaak 'Ruimte voor talent', een studiereis naar het buitenland/Euregio met onderzoek naar o.a. het onderwijssysteem van dat land/die regio, een internationale minor en de eis dat uit het eindproduct in jaar 3 moet blijken door welke internationale onderwijsinvloeden studenten zich hebben laten inspireren voor de visie op en uitvoering van onderwijs.

- *Instream, aansluiting, studeerbaarheid, studiebegeleiding*

De Nieuwste Pabo kende tot 2016 een dalende instroom. Om (weer) meer studenten te trekken – ook meer jongens -, heeft de opleiding verschillende activiteiten opgezet waaronder via het programma 'Overmeesterd'; ook in nauwe samenwerking met het werkveld. Zo zorgt de opleiding nu voor een betere aansluiting vo/mbo en voert zij samen met het werkveld een charmeoffensief uit: een campagne van Limburgse scholen om mensen te bewegen leraar te worden. Voor mbo-studenten biedt de pabo de mogelijkheid om al lessen op de pabo te volgen, waaronder voor rekenen en taal. De studenten die het auditteam sprak, waren heel blij met deze lessen.

Met de driejarige deeltijdvariant sluit de opleiding aan bij studenten met een vwo-vooropleiding of een hbo- of wo-diploma. De opleiding gaat er hierbij vanuit dat studenten met een hbo of wo achtergrond de opleiding – o.a. op basis van eerder verworven kennis en (werk)ervaring - in principe in twee jaren kunnen afronden. Het driejarig programma is vooral gericht op de studenten met een vwo-achtergrond, die sneller kunnen dan de reguliere voltijdstudenten. De opleiding toetst de mogelijkheden van de studenten tijdens een intakegesprek.

Mede door de komst van de deeltijdvariant is het aantal studenten de laatste twee jaar weer flink toegenomen.

Zoals al hierboven is beschreven, vinden de voltijd- en deeltijdstudenten het programma nu overvol. Ze moeten vooral heel veel en veel tegelijk. Studenten willen ook graag meer flexibiliteit en bijvoorbeeld al eerder opdrachten kunnen inleveren en niet alles pas aan het einde van de periode. De opleiding is hiermee al bezig en ontwikkelt daartoe een nieuw curriculum voor voltijd en deeltijd.

Redenen waarom studenten uitvallen uit de studie moeten gezocht worden in dat het teveel en/of te moeilijk is en bij deeltijders vanuit het hbo of wo ook het (te) lang niet meer hebben gestudeerd. Daarnaast is het niet halen van de reken- (Wiscat) en taaltoets een reden voor uitval.

De Nieuwste Pabo kent veel betekenis toe aan studieloopbaanbegeleiding. In de eerste drie studie jaren is er in elke periode tijd ingeroosterd voor individuele en groepsbegeleiding, voor intervisie en supervisie. De SLB'er monitort ook de studievoortgang. Zoals al hierboven vermeld, is de SLB'er als begeleider ook gekoppeld aan de leraarsnesten. Daarnaast krijgen de studenten begeleiding van de tutor in de OWG-groepen, van de vakdocent en zoals al hierboven beschreven van de mentor en de schoolopleider op de opleidingsschool. Studenten zijn tevreden over de begeleiding die zij krijgen bij hun studie. Ze zien wel verschillen tussen SLB'ers en mentoren, maar dat levert hen ook weer verschillende zienswijzen/invloeden op het vak van leraar op.

Mooi instrument dat de opleiding inzet bij de begeleiding van studenten is de leerovereenkomst en de inzet van video-begeleiding. In de leerovereenkomst kan de student eigen leerdoelen formuleren. Indien hij dat wenst, kan de schoolopleider de student in de stageklas filmen en daarmee in beeld brengen hoe de student slaagt in het realiseren van zijn leerdoel en wat nog ontwikkelpunten zijn. Het auditteam beveelt de opleiding aan, het inzetten van videobegeleiding structureel in te bedden, omdat dit een krachtig hulpmiddel is om de student zelf te laten ontdekken/zien hoe hij handelt in de groep.

- *De Nieuwste Pabo in coronatijd*

Uit de Zelfevaluatie blijkt dat het de pabo is gelukt om in korte tijd over te schakelen op het verzorgen van online onderwijs en begeleiding. Het studentlid van de OC en de IMR meldde dat de overschakeling naar online weliswaar niet altijd even soepel was gegaan, maar dat het voor de meeste studenten toch prima was verlopen. 'Dat toont de enorme mate van flexibiliteit van het personeel', aldus deze student. Ook de docenten meldden dat zij tevreden zijn over de afgelopen periode. Met name de dagelijkse gezamenlijke dagopstart, zorgde dat er niet alleen afstemming over het uitvoeren van digitaal onderwijs mogelijk was, maar dat er ook een sterk gevoel was van onderlinge verbondenheid en commitment. Tevens bracht het hen (versneld) op nadere ideeën rondom flexibilisering van het onderwijs.

Samen met de stagescholen heeft de pabo gekeken wat de studenten online konden betekenen op de werkplek. Studenten hebben een grote rol kunnen/mogen spelen in het vormgeven van het online onderwijs. Zodra de basisscholen weer open mochten, waren de studenten ook direct weer actief in de klas.

De pabo en de scholen hebben er zodoende voor gezorgd dat de studenten nauwelijks studievertraging hebben opgelopen.

Personeel

Het auditteam trof tijdens de audit een gepassioneerd docententeam aan, dat samen de schouders zet onder het verzorgen van kwalitatief goed onderwijs en het ontwikkelen van een nieuw curriculum. Uit de documenten en uit de gesprekken blijkt dat de docenten met elkaar beschikken over de gewenste kennis en expertise. 83% van de docenten beschikt over een masterdiploma of een vergelijkbaar diploma. Door de intensieve samenwerking met de opleidingsscholen, zijn de docenten goed bekend met de actuele ontwikkelingen in de onderwijspraktijk.

De studenten zijn zeer te spreken over hun docenten. Docenten en het nieuwe management zijn zeer benaderbaar. De lijnen zijn kort en als de studenten ergens mee zitten, gaan ze daarmee direct naar de docent of het management. Ze wachten dan niet tot er weer een enquête wordt gehouden, aldus de studenten die het auditteam sprak.

De opleiding kent verschillende docentrollen. In de rol van i) docent OWG (tutor) begeleidt de docent de thema-gerelateerde onderwijsgroepen, in de rol van ii) vakdocent verzorgt de docent het vakonderwijs (de kennisbasis) en begeleidt hij studenten bij het werken aan de beroepstaak en het beroepsproduct, als iii) SLB'er begeleidt de docent de studenten individueel - o.a aan de hand van de blogs die de student schrijft en het portfolio dat de student samenstelt - en in groepen - o.a. in de intervisie- en supervisiebijeenkomsten op de pabo en in de leraarsnesten op de opleidingsschool.

In de nieuwe opleidingsvisie wordt de SLB'er coach en zal de opleiding begeleiden en beoordelen scheiden. Dan komt er de nieuwe docentrol 'assessor' bij. Tevens zullen de docenten naar aanleiding van het ontwikkelen van het nieuwe flexibelere curriculum voor de voltijd- en de deeltijdvariant met elkaar in gesprek gaan over passende didactiek bij flexibel opleiden. Dat acht het auditteam essentieel.

De werkdruk is hoog. Het auditteam acht dit een belangrijk aandachtspunt, zeker met het oog op alle veranderingen die de opleiding de komende jaren beoogt. Het management heeft daar oog voor. Het zorgt voor duidelijke lijnen. Ook zijn er vier nieuwe collega's aangenomen, die de zittende docenten kunnen ontlasten. Tevens kunnen de docenten gebruik maken van expertise vanuit andere Fontys-opleidingen. Er ligt inmiddels al veel klaar, waaronder de leeruitkomsten. Die hoeft de pabo niet meer zelf te formuleren. Het auditteam beveelt het management aan de werkdruk goed te blijven monitoren.

Docenten dragen er via scholing zorg voor dat zij hun expertise op peil houden. Van de 28 docenten beschikken er 12 inmiddels over een Basiskwalificatie Examinering (BKE) en 1 over een Seniorekwalificatie Examinering (SKE). Vier docenten zijn de afgelopen periode gepromoveerd, waarvan er drie de Nieuwste Pabo inmiddels hebben verlaten.

Voorts heeft de opleiding als doel dat tenminste 90% van de docenten VELON²-geregistreerd is. Met de schoolbesturen is in het convenant opgenomen dat 100% van de opleiders in 2022-'23 geregistreerd is.

SLB'ers volgen de cursus LIO-beoordeling.

De vakdocenten zijn verbonden aan vaksecties van de zes vakdomeinen en stemmen met elkaar af over het onderwijs, het nieuwe curriculum en de flexibilisering van de deeltijd- en voltijdvariant.

Het lectoraat 'Opleiden in de school' dat na twee termijnen van vier jaar in 2019 is geëindigd, was een gezamenlijk lectoraat vanuit Fontys Hogescholen en Zuyd Hogeschool. Het lectoraat was zoals al onder standaard 1 is vermeld nauw betrokken bij het onderzoek naar en het verder ontwikkelen van het samen opleiden. Vanuit dit lectoraat is ook voorzien in scholing voor SLB'ers in het begeleiden en beoordelen van onderzoek. Ook organiseren de betrokken docenten bij het lectoraat (nog steeds) kalibratiesessies over onderzoek met de SLB'ers. Ten tijde van de audit dacht het management na over een vervolg op dit lectoraat. Daarnaast heeft de Nieuwste Pabo contact met andere lectoraten van Fontys Hogescholen en Zuyd Hogeschool, waaronder met het lectoraat Professionalisering van het Onderwijs van Zuyd Hogeschool over het programma Succesvol studeren.

De pabo verzorgt verschillende scholingstrajecten in begeleiden en beoordelen voor de directeuren, schoolopleiders en mentoren van de opleidingsscholen, zoals de cursus LIO-beoordeling voor directeuren en een vierjarig programma voor schoolopleiders, dat resulteert in een certificaat schoolopleider de Nieuwste Pabo. Ook zijn er themabijeenkomsten en workshops voor de betrokkenen op de scholen. Schoolopleiders begeleiden de mentoren op de opleidingsscholen. Daarnaast zorgt de pabo voor periodiek overleg van schoolleiders, waarin zij hen informeert over de verschillende beroepstaken en de inrichting van de leeracyclus. De schoolopleiders informeren vervolgens de mentoren op de scholen hierover. De schoolopleiders krijgen in het periodiek overleg ook de gelegenheid om feedback te geven op de beroepstaken.

Voorzieningen

De opleiding beschikt over adequate ruimtelijke en materiële voorzieningen. De Nieuwste Pabo deelt het gebouw met de tweedegraads- en masterlerarenopleidingen van Fontys Lerarenopleiding Sittard en de opleiding Pedagogiek en leraar Pedagogiek.

De opleiding maakt thans gebruik van het systeem Maius waarin zij de informatie over de competenties en het curriculum inzichtelijk heeft gemaakt voor alle betrokkenen. In de digitale omgeving Simulise kunnen de studenten hun blogs over het werkplekieren plaatsen.

Medestudenten en SLB'ers kunnen hierin online hun commentaar plaatsen. Ten tijde van de audit was de opleiding bezig met de migratie naar een nieuwe, andere digitale leeromgeving – Canvas – die passend is bij een flexibel opleidingstraject. Canvas wordt per 2021 uitgerold.

Zoals al hierboven vermeld, zorgt de opleiding voor passende begeleiding tijdens de verschillende onderdelen van de studie. Studenten zijn positief over de communicatie. De lijnen binnen deze kleine opleiding zijn kort.

Weging en Oordeel: voldoet

De opleiding wordt verzorgd door een gepassioneerd docententeam, dat beschikt over de gewenste kennis en expertise om kwalitatief goed onderwijs te verzorgen. Daarnaast vervullen de mentor en de schoolopleider op de stage-/opleidingsschool een belangrijke rol in de opleiding van de studenten. Docenten houden via scholing hun eigen expertise op peil. Een punt van zorg is de werkdruk. Dat heeft al de aandacht van het management. De studenten zijn zeer te spreken over hun docenten.

Het voltijdcurriculum kent een duidelijk opbouw. De opleiding zorgt voor een duidelijke koppeling tussen theorie en praktijk, voor verdieping en samenhang. Er is in elke periode aandacht voor de kennisbases.

² VELON: Vereniging van Lerarenopleiders Nederland

Het deeltijdcurriculum kent een duidelijke opbouw in blokken rondom vakonderwijs en werkplekleren. Het curriculum is zodanig ingericht dat deeltijdstudenten afhankelijk van hun kennis en ervaring een versnelling kunnen bereiken. Door het hele curriculum te doorlopen, kunnen de voltijd- en deeltijdstudenten de competenties op het beoogde niveau ontwikkelen. Sterk element is de krachtige leeromgeving van het in nauwe samenwerking met de scholen samen opleiden van de studenten die al vanaf het eerste jaar voor de klas mogen staan en - in principe op een opleidingsschool - veel stage lopen/werkplekleren. Dat zag en hoorde het auditteam ook terug tijdens de audit. De scholen zorgen voor een goede begeleidingsstructuur met getrainde mentoren en schoolopleiders. Mooi en krachtig element in het werkplekleren zijn de zogenoemde 'leraarsnesten'.

De opleiding besteedt veel tijd en aandacht aan studieloopbaanbegeleiding. De studenten zijn tevreden over de begeleiding die zij krijgen bij hun studie.

De opleiding besteedt voldoende aandacht aan het ontwikkelen van onderzoeksvaardigheden en het doen van praktijkonderzoek. Internationale en interculturele aspecten komen op verschillende plekken in het curriculum terug.

De opleiding biedt de studenten voldoende ruimte om zich te profileren, te verdiepen en/of verbreden.

Aandachtspunten zijn: i) het overvolle curriculum waarin studenten heel veel *moeten* en het maken van keuzes door de docenten hierin; mede met het oog op de studeerbaarheid, ii) de ruimte voor studenten om een eigen invulling te geven aan de beroepsopdrachten en de mogelijkheid opdrachten te integreren. De opleiding is hiermee al bezig en ontwikkelt in nauwe samenwerking met het werkveld een nieuw curriculum voor de deeltijd- en voltijdvariant. Het auditteam adviseert hier ook de studenten en alumni bij te betrekken.

Het auditteam is op grond van bovenstaande en met in achtneming van de aandachtspunten van oordeel dat de opleiding voldoet aan basiskwaliteit en komt tot het oordeel 'voldoet' voor standaard 2 voor zowel de voltijd- als de deeltijdvariant.

4.3. Toetsing

Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Toelichting NVAO: De beoordeling is valide, betrouwbaar en voldoende onafhankelijk. De eisen zijn helder voor de studenten. De kwaliteit van de tentaminering en examinering wordt voldoende gewaarborgd en voldoet aan de wettelijke deugdelijkheidsvereisten. De toetsen ondersteunen het eigen leerproces van de student.

Bevindingen

Systeem van toetsen en beoordelen

Het auditteam heeft kennisgenomen van het toetsplan dat de opleiding jaarlijks opstelt. Daarin heeft zij haar visie op toetsing en de procedure helder beschreven. Het auditteam acht het toetsplan een krachtig instrument. Het toetsplan is heel gedegen en onderbouwd en uit de gesprekken bleek dat de docenten op de hoogte waren van de inhoud. Het was een document dat leeft in de dagelijkse praktijk.

De wijze van toetsing krijgt vorm met behulp van de piramide van Miller. Dit zag het auditteam duidelijk terug in de leerdoelen. De opleiding maakt gebruik van verschillende toetsvormen, zoals kennistoets, beroepsproduct, casustoets en werkplekbeoordeling. De toetsvormen zijn passend bij de leerdoelen.

Naast summatieve beoordelingen, kent de opleiding ook formatieve beoordelingen. De opleiding geeft de student bij tussentijdse beoordelingen feedback die hen verder helpt bij de ontwikkeling van de beroepsproducten. Het auditteam heeft geconstateerd, dat de opleiding aan deze formatieve beoordelingen ook studiepunten toekent, bijvoorbeeld bij het praktijkonderzoek, de vakprofilering en het werkplekleren. Het auditteam acht dit niet in lijn met uitgangspunten van formatief beoordelen, waarbij het gaat om toetsen om van te leren. De opleiding meldde desgevraagd, dat zij de inspanning van de studenten wil waarderen. Ten tijde van de audit gaven de docenten aan dat zij toe willen naar doorontwikkeling van de formatieve feedback. Alle gesprekken met de studenten zouden een formatief karakter moeten krijgen, aldus de docenten. Dat acht het auditteam een goede ontwikkeling. In de huidige deeltijdvariant hanteert de opleiding al in twee periodes dezelfde beoordelingscriteria. Daarmee zorgt zij ervoor dat de groei van de student beter in beeld komt. De eerste periode toetst de opleiding formatief /geeft zij de student feedback. Aan het einde van de tweede periode volgt een summatieve beoordeling. Dat acht het auditteam een mooi voorbeeld van toetsing om van te leren.

Het is in dezen belangrijk dat de opleiding haar visie op formatief toetsen en het geven van ontwikkelingsgerichte feedback nader uitwerkt.

Zoals al onder standaard 2 is beschreven, gaat de opleiding werken met leeruitkomsten, te beginnen in de deeltijdvariant vanaf september 2021. Het is belangrijk dat de opleiding daar de toetsing op aanpast. Dat ziet het auditteam als een uitdaging voor de opleiding.

Transparantie, validiteit, betrouwbaarheid

Het auditteam heeft geconstateerd dat de opleiding er op verschillende manieren voor zorgt dat het toetsen en beoordelen op een transparante, valide en betrouwbare wijze plaatsvindt.

Voorbeelden hiervan zijn:

- de opleiding beschrijft jaarlijks gedetailleerd in haar toetsplan de uitgangspunten van het toetsen en beoordelen, de kwaliteitsnormen en de doelen en procedures van de verschillende soorten toetsen;
- er is sprake van het zogenoemde vier-ogen principe, bijvoorbeeld bij het opstellen van toetsen, het beoordelen van het werkplekleren, de vakprofilering en het praktijkonderzoek;
- de opleiding betreft het werkveld bij de beoordeling van het werkplekleren;
- er vinden kalibratiebijeenkomsten en studiebijeenkomsten plaats tussen SLB'ers over het beoordelen van het werkplekleren en tussen examinatoren afstudeeronderzoek/integratieopdracht;

- 12 van de 28 docenten beschikt over een BKE en 1 docent heeft SKE. De examencommissie heeft de opleiding het advies gegeven om meer docenten hun BKE of SKE te laten behalen. De opleiding wil in deze scholing ook de toetsing van leeruitkomsten betrekken;
- de examencommissie en toetscommissie zijn nauw betrokken bij de kwaliteit van het toetsen en beoordelen. (Zie verder onder 'examencommissie en toetscommissie'.)

In de nieuwe opleidingsvisie neemt de Nieuwste Pabo vervolgstappen in het scheiden van begeleiden en beoordelen. De SLB'er die nu de studenten begeleidt en tussentijds beoordeelt bij het werkplekleren, krijgt de rol van coach en er worden aparte/andere docenten als assessor van het werkplekleren aangewezen. Bij de eindbeoordeling van het werkplekleren was er al wel sprake van scheiding van rollen. (Zie verder onder 'afstuderen'.)

De voltijdstudenten die het auditteam sprak, merkten op dat zij minder tevreden waren over de aparte kennistoetsen. 'Zij zouden meer leren van integrale (thema)toetsen waarbij de opleiding de kennis aan de hand van bijvoorbeeld een verslag/product toetst. Nu bestaat er het gevaar dat de voor de toets geleerde kennis weer wegzakt', aldus de voltijdstudenten. In de deeltijdopleiding toetst de opleiding de kennis wél integraal in het beroepsproduct. Dat achten de deeltijdstudenten heel leerzaam. Het auditteam beveelt de opleiding aan te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn voor integrale toetsing in de voltijdvariant.

Zowel voltijd- als deeltijdstudenten vonden het aantal toetsen (te) veel. Het auditteam beveelt de opleiding aan bij de ontwikkeling van het nieuwe curriculum, ook de inhoud van toetsing en de hoeveelheid toetsen tegen het licht te houden. Zoals al onder standaard 2 is beschreven, zou de opleiding de studenten ook meer gelegenheid/ruimte mogen bieden om op een eigen gekozen wijze - passend bij hun eigen voorkeur/sterktes - aan te tonen dat zij de beoogde leerdoelen hebben behaald.

Net als al bij de deeltijdopleiding het geval is, zouden de voltijdstudenten graag bij het afstuderen de vakspecialisatie en het onderzoek willen integreren. De curriculumcommissie, toetscommissie en examencommissie gaan hierover met elkaar in gesprek, zo lieten zij tijdens de audit weten.

Het auditteam dat ook zelf naar toetsen heeft gekeken, zag als aandachtspunt nog de omvang en kwaliteit van de feedback. Deze wisselde nogal per docent. Dat geeft het auditteam als aandachtspunt mee; mede gezien de ambitie om meer formatief te beoordelen.

Examencommissie

De opleiding heeft een eigen examencommissie en toetscommissie.

Het auditteam heeft op basis van de documentatie en de gesprekken tijdens de audit, geconstateerd dat de examencommissie een stevige rol vervult in de borging van het toetsen en beoordelen. Zij werkt zowel pro-actief als reactief. Ze houdt actief vinger aan de pols. De examencommissie werkt met een jaarplan, bestaande uit een activiteitenkalender. Samen met het management zorgt zij ervoor dat er uitvoering wordt gegeven aan de speerpunten.

De examencommissie onderhoudt nauw contact met het team juridische zaken van Fontys Hogescholen en Zuyd Hogeschool, met collega-voorzitters van examencommissies binnen Fontys en Zuyd en met het Landelijk Overleg Examencommissies (LOEx). In de examencommissie heeft ook een extern lid zitting. Ten tijde van de audit was dit een voorzitter van een examencommissie van een andere hogeschool.

Om de borging van het gerealiseerde (eind)niveau te bewaken, ziet de examencommissie erop toe dat er tweejaarlijks een peerreview landelijke kennisbases plaatsvindt, er jaarlijks kalibratiesessies praktijkonderzoek in de afstudeerfase plaatsvinden met de pabo's van twee externe hogescholen (Fontys Hogeschool Kind en Educatie (FHKE) en Avans). Ook stimuleert zij interne kalibratiesessies ten aanzien van de kernwerkstukken van de afstudeerfase.

Het auditteam heeft geconstateerd, dat ook de toetscommissie een stevig rol heeft bij het toetsen en beoordelen. De commissie valt onder de verantwoordelijkheid van het managementteam en rapporteert aan de examencommissie.

De leden van de commissie zijn toetsexpert en ondersteunen hun collega's bij het toetsen en beoordelen. Zij voeren een check uit voorafgaand aan de toetsafname en laten resultaten van de kennistoetsen analyseren door de Fontys Toets- en Evaluatie Service Organisatie. Dit leidt tot inzicht in de validiteit van de toetsen. Sinds 2019-2020 werkt de toetscommissie nauw samen met de curriculumcommissie in het kader van (verbetering van) de kwaliteit van de toetsing. Dit heeft o.a. geleid tot een pilot om de toetsing van thema 7 en 8 uit het tweede studiejaar van de voltijdvariant te herzien.

Afstuderen Voltijd

De opleiding toetst het gerealiseerde niveau van de voltijdstudenten aan de hand van drie eindwerken:

- i) Vakprofilering (10 EC): studenten werken aan de door henzelf gekozen vakprofilering. Zij verzamelen in een portfolio bewijsmaterialen van hun ontwikkeling op de betreffende kennisbasis en leveren een passend beroepsproduct op zoals een leskoffer, een lessencyclus, een voorstelling. Halverwege de periode vindt er een tussenbeoordeling plaats en aan het einde van de periode toetst de vakdocent door middel van een gesprek of de student de beoogde doelen heeft behaald. Daarvoor zijn gespecificeerde beoordelingscriteria opgesteld. Het verschilt per vak of er een tweede examinerator mee-beoordeelt of dat de examineratoren via kalibratiegesprekken zorgen voor een betrouwbaar oordeel. Met ingang van 2020-2021 zet de opleiding altijd twee examineratoren in. Dat vindt het auditteam een goede ontwikkeling.
- ii) Onderzoek (10 EC): de studenten voeren een praktijkonderzoek uit waarover zij een verslag opleveren en een presentatie geven aan de hand van een poster tijdens een onderzoeksmiddag waarbij ook vertegenwoordigers vanuit de opleidingsschool aanwezig zijn. Er vindt een beoordeling plaats van het plan van aanpak (go/no go), een tussentijdse voortgangsbeoordeling en een summatieve eindbeoordeling van het verslag door twee examineratoren.
- iii) Leraar in opleiding (LIO) (25 EC): de studenten tonen hierin aan dat ze startbekwaam zijn. Er vindt een tussentijdse voortgangsbeoordeling plaats en een summatieve eindbeoordeling op basis van het portfolio en een zelfbeoordeling van de student. Bij de tussentijdse beoordeling zijn de slb'er en de directeur van de school betrokken. Een examinerator van de pabo en een externe beoordelaar van de school voeren de tussentijdse en de eindbeoordeling uit. Bij de tussentijdse beoordeling is de examinerator de slb'er van de student. Bij de eindbeoordeling is dat een andere examinerator, niet zijnde de slb'er van de student. De directeur van de stageschool treedt bij beide beoordelingen op als externe beoordelaar en brengt een zwaarwegend advies uit aan de examinerator.

Afstuderen Deeltijd

In juni 2020 studeerden de eerste studenten van de deeltijdvariant af. De opleiding heeft gekozen voor een andere (nieuwe) inrichting van de eindwerken ten opzichte van de voltijdvariant. De opleiding toetst het gerealiseerde niveau aan de hand van:

- i) Werkplekleren (18 EC): dit onderdeel is vergelijkbaar met de LIO-stage in de voltijdvariant.
- ii) Vakintegratie (18 EC): hierin realiseren de studenten een beroepsproduct waarin methodisch handelen is verbonden met profileringen (vak en leeftijd) geïntegreerd in een thema. Praktijkonderzoek maakt onderdeel uit van de ontwikkeling van het beroepsproduct.

Weging en oordeel: voldoet

De opleiding toetst op een valide, betrouwbare en inzichtelijke manier of de studenten de beoogde competenties hebben gerealiseerd. Het toetsplan dat de opleiding jaarlijks opstelt is daarbij een krachtig instrument. De opleiding maakt gebruik van verschillende bij de leerdoelen passende toetsvormen. Het gebruik van de piramide van Miller is duidelijk terug te zien. Aandachtspunten zijn i) de hoeveelheid toetsen, ii) de kwaliteit van de feedback en iii) de inzet van formatieve beoordeling. Onderzoek naar mogelijkheden voor integrale toetsen in de voltijdvariant is aan te bevelen. Deze punten hebben (deels) al de aandacht van de opleiding bij de ontwikkeling van het nieuwe curriculum.

De examencommissie en toetscommissie vervullen een stevige rol in de borging van de kwaliteit van het toetsen en beoordelen.

Het auditteam is op grond van bovenstaande en met in achtneming van de aandachtspunten van oordeel dat de opleiding voldoet aan basiskwaliteit en komt tot het oordeel 'voldoet' voor standaard 3 voor zowel de voltijd- als de deeltijdvariant.

4.4. Gerealiseerde leerresultaten

Standaard 4: De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Toelichting NVAO: Het realiseren van de beoogde leerresultaten blijkt uit de uitkomsten van toetsen, de eindwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren.

Bevindingen

Wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of een vervolgopleiding functioneren

Uit de hbo-Monitor blijkt dat alle respondenten kort na het afstuderen een passende baan hebben gevonden.

De alumni die het auditteam sprak, voelden zich over het algemeen voldoende toegerust om de leraar te worden die ze wilden zijn. Maar ze hadden wel specifieke aandacht voor bepaalde onderwerpen gemist. Dat merkten ze toen ze aan het werk gingen op de school. Genoemd werden o.a. informatie over de zorg aan leerlingen en instrumenten die je daarbij kunt gebruiken en informatie over onderwijsvormen als Jenaplan en Montessori. Ook merkten zij net als de studenten op dat "het heel veel was wat ze op de pabo hadden moeten doen."

In de gesprekken met de vertegenwoordigers vanuit het werkveld is de inductiefase genoemd als belangrijk aandachtspunt. Daarover hebben de pabo en de besturen met elkaar afspraken gemaakt. Ze willen er samen voor zorgen dat de afgestudeerden ook in de eerste periode als startende leraar nog begeleiding en nascholing krijgen op de werkplek en op het instituut.

Eigen oordeel auditteam over het gerealiseerde niveau.

Het auditteam heeft van vijftien afgestudeerden uit 2017-2020 eindwerken bekeken.

Van de voltijdvariant betrof dat van vijf afgestudeerden uit 2017-2018 en van zeven afgestudeerden uit 2018-2019³ het afstudeerdossier bestaande uit: i) vakprofilering, ii) praktijkonderzoek en iii) de beoordelingen van de LIO-stage.

Van de deeltijdvariant bekeek het auditteam van drie afgestudeerden in juni 2020 het afstudeerdossier bestaande uit: i) vakintegratie en ii) de beoordelingen van het werkplekklaren.

Het auditteam is van oordeel, dat de afgestudeerden van de voltijd- en de deeltijdvariant in hun eindwerken hebben aangetoond dat zij kunnen denken en handelen op bachelorniveau als startbekwame leraar basisonderwijs.

- De werkstukken van de vakprofilering (voltijd) waren van voldoende tot goed niveau. Het auditteam trof daarin uitwerkingen voor lessenseries, een methode al dan niet met een leerkrachthandleiding en/of uitgewerkte lesproducten zoals filmpjes, een leskoffer of een musical. De lessen waren veelal voor onder- én bovenbouw opgezet. Het auditteam is van oordeel, dat de lessen betekenisvol zijn voor het betreffende vak en zorgen voor een krachtige verbinding van theorie en praktijk.

³ De selectie van eindwerken uit de voltijdvariant had al plaatsgevonden, voordat de audit vanwege het corona-virus werd verschoven van het voorjaar van 2020 naar het najaar. Het auditteam heeft deze selectie voor de voltijdvariant vanwege bureaucratische last niet meer aangepast, mede daar het afstudeertraject in de afgelopen jaren (2017-2020) gelijk is gebleven. Voor de deeltijdvariant die pas in juni 2020 voor het eerst afstudeerders kende, ontstond er door de verschuiving van de audit wel de mogelijkheid alsnog een selectie van afstudeerders te maken in plaats van naar tussenwerken uit 2019 te kijken.

- De onderzoeken (voltijd) waren eveneens van voldoende niveau. Er was sprake van voldoende tot goede onderbouwing en gebruik van relevante actuele bronnen. Sommige studenten hadden ook nog de interventie uitgevoerd en een nameting gedaan. De reflectiehoofdstukken waarin de studenten zich spiegelde aan de doelen, waren wisselend van voldoende tot goed niveau. Twee onderzoeksrapporten vond het auditteam mager, zij het nog wel voldoende. Aandachtspunten hierin waren de koppeling van theorie aan de onderzoeksvraag, aansluiting onderzoeksvraag op het praktijkprobleem en de gebruikte methodologie om tot een antwoord te komen op de onderzoeksvraag. Het auditteam is van oordeel, dat de onderzoeken in essentie bijdragen aan schoolontwikkeling. Dat wordt ook bevestigd door de betrokkenen op de opleidingsscholen, die melden dat zij waardering hebben voor het onderzoek van de afstudeerders en aangeven dat de onderzoeken bijdragen aan vernieuwingen in hun lespraktijken.
- De werkstukken vakintegratie (deeltijd) waarin de studenten een koppeling hadden gemaakt met de door hen gekozen vakprofilering en leeftijdsprofilering en een onderzoek binnen deze profileringen, waren van voldoende niveau en relevant voor de praktijk. Voorbeeld hiervan was het onderzoek naar het verbeteren van onderzoeksvaardigheden van leerlingen in groep 6 zodat de overgang naar een nieuwe methode voor wereldoriëntatie - waarin het onderzoekend en ontdekkend leren centraal staat - wordt versoepeld.
- Uit de beoordelingen van de LIO-stage (voltijd) en Werkplekleren (deeltijd) en de feedback van de examinatoren is gebleken dat de studenten op een voldoende tot goed niveau de bij het werkplekleren behorende competenties hebben aangetoond, te weten 'handelen in de klas als pedagoog', 'handelen in de klas als didacticus', 'communiceren met ouders en collega's', 'zelfsturing en visieontwikkeling'.

Weging en Oordeel: voldoet

Uit de eindwerken en uit de beoordelingen van de LIO-stage/werkplekleren, blijkt dat de voltijd- en deeltijdstudenten kunnen denken en handelen op het bachelorniveau als startbekwame leraar basisonderwijs. De studenten hebben gebruik gemaakt van actuele relevante bronnen en de producten en interventies op basis van het onderzoek zijn relevant voor de beroepspraktijk en de ontwikkeling van de lespraktijk. De scholen zijn positief over de bijdragen voor de school. De kwaliteit van het werk wisselde van magere voldoende tot goed. In hun LIO-stage/werkplekleren hebben de studenten aangetoond dat zij de bijbehorende competenties beheersten.

Dat de studenten het beoogde niveau hebben gerealiseerd, blijkt ook uit de evaluaties onder afgestudeerden. Alle respondenten hadden kort na het afstuderen een passende baan gevonden. Alumni lieten weten dat zij zich voldoende toegerust voelden.

Het auditteam is op grond van bovenstaande van oordeel dat de opleiding voldoet aan de basiskwaliteit en komt tot het oordeel 'voldoet' voor standaard 4 voor zowel de voltijd- als de deeltijdvariant.

5. ALGEMEEN EINDOORDEEL

De opleiding wordt verzorgd door een gepassioneerd docententeam, dat overduidelijk in nauwe samenwerking met het werkveld het *samen* opleiden van goede leraren voor het basisonderwijs in de regio inhoud geeft. Het auditteam onderschrijft het belang van het in samenspraak met het werkveld ontwikkelen van een nieuw curriculum waarin meer flexibiliteit en maatwerk mogelijk wordt voor zowel deeltijd- als voltijdstudenten. De opleiding heeft in korte tijd veel verbeteringen weten door te voeren.

Het auditteam beoordeelt alle standaarden voor de voltijdvariant en de deeltijdvariant als voldaan en komt op grond van de beslisregels van de NVAO tot het eindoordeel positief.

6. AANBEVELINGEN

- zet het onderdeel flexibiliteit en de nieuwe opleidingsvisie goed neer: wat verstaat de opleiding onder flexibiliteit/maatwerk en wat is de visie van de opleiding hierop. Ontwikkel van daaruit het nieuwe curriculum met meer flexibiliteit en maatwerk voor deeltijd- en voltijdstudenten en maak keuzes in de overladenheid van het curriculum. Betrek daarbij niet alleen het werkveld, maar ook de studenten en alumni actief. Spiegel ook aan wat Fontys doet op het gebied van flexibilisering;
- zet de samenwerking met de andere lerarenopleidingen van Fontys door, want dat is van meerwaarde voor nu en de toekomst in het opleiden van leraren;
- bied de studenten meer gelegenheid/ruimte om op een eigen gekozen wijze - passend bij hun eigen voorkeur/sterktes - aan te tonen dat zij de beoogde leerdoelen hebben behaald;
- blijf de werkdruk van de docenten goed monitoren;
- werk de visie op formatief toetsen en (de eisen aan) het geven van ontwikkelingsgerichte feedback nader uit;
- houd de inhoud van toetsing en de hoeveelheid toetsen tegen het licht. Denk na over toetsing van leeruitkomsten en onderzoek welke mogelijkheden er zijn voor integrale toetsing in de voltijdvariant.

BIJLAGE I**Scoretabel**

Scoretabel paneloordelen Zuyd Hogeschool & Fontys Hogescholen hbo-bacheloropleiding Opleiding tot leraar Basisonderwijs voltijd/ deeltijd		
Standaard	Oordeel voltijd	Oordeel deeltijd
Standaard 1. De beoogde leerresultaten	Voldoet	Voldoet
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	Voldoet	Voldoet
Standaard 3. Toetsing	Voldoet	Voldoet
Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten	Voldoet	Voldoet
Algemeen eendoordeel	Positief	Positief

BIJLAGE II

Programma, werkwijze en beslisregels

Auditprogramma De Nieuwste Pabo – Fontys & Zuyd - 23 november 2020

		
8.15 – 9.15	Busreis naar basisschool en voorbereidingstijd	Vertrek vanaf de pabo, Mgr. Claessenstraat 4 Sittard
9.15 – 9.30	Pitch door opleiding en gelegenheid voor vragen	Directeur Opleidingsmanagers
9.30 – 9.45	Tussenbespreking panel	
9.45 – 10.15	Klassenbezoek	Studenten SLB'er Schoolopleider SLB
10.15 – 11.00	Studentenpanel	Studenten voltijd en deeltijd
11.00 – 11.15	Tussenbespreking panel	
11.15 – 12.00	Werkveld	Schoolopleiders directeur bestuurders
12.00 – 12.45	Lunch met alumni	Alumni werkzaam bij schoolbestuur Spolt
12.45 – 13.45	Busreis naar de pabo en tussenbespreking panel	
13.45 – 14.30	Commissies	Examencommissie Curriculumcommissie Samen Opleiden
14.30 – 14.45	Tussenbespreking panel	
14.45 – 15.45	Docentenpanel	Vakdocenten SLB Studieadviseur
15.45 – 16.00	Tussenbespreking panel	
16.00 – 16.30	Opleidingsmanagement	Directeur Opleidingsmanagers
16.30 – 17.00	Tussenbespreking panel	
17.00 – 17.30	Terugkoppeling panel	Afvaardiging Studenten Docenten Medewerkers Management
17.30 – 18.30	Ontwikkelgesprek	Afvaardiging Studenten Docenten Medewerkers Management

Werkwijze

Bij de beoordeling van de betreffende opleiding is uitgegaan van het door de NVAO vastgestelde 'Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland' van september 2018. Daarin staan de standaarden vermeld waarop het auditpanel zich bij de beperkte opleidingsbeoordeling van een opleiding moet richten en de criteria aan de hand waarvan het auditpanel zijn oordeel over de opleiding moet bepalen.

De secretaris lichtte het auditpanel voorafgaand aan de visitatie uitgebreid voor over het beoordelingskader en de -procedure en over de van hen verwachte attitude voor, tijdens en na de visitatie. Tevens zorgde de secretaris voor een kalibratie van het auditpanel door de interpretatie van de standaarden, de oordelen en de beslisregels door te nemen. Tijdens het audittraject bewaakte de secretaris de correcte procesgang, zag erop toe dat het oordeel van het auditpanel conform het kader tot stand kwam en ondersteunde het proces van de oordeelsvorming.

Op basis van de door opleiding geleverde documentatie heeft het auditpanel zich een beeld kunnen vormen van de primaire en secundaire processen van de betreffende opleiding. Voorafgaand aan het locatiebezoek vond een voorbereidend intern paneloverleg plaats waarin het auditpanel het informatiedossier en de onderliggende documenten besprak. Bovendien zijn de bevindingen van het auditpanel over de eindwerken tijdens het vooroverleg onderling gedeeld.

De visitatie was gericht op een verificatie van de bevindingen uit de documentenanalyse en het verkrijgen van aanvullende informatie over de inhoud van het programma. Dit geschiedde door gesprekken met vertegenwoordigers van de opleiding, studenten en het werkveld, die waren te kenschetsen als 'gesprekken tussen vakgenoten'.

De verificatie door het auditpanel geschiedde door verscheidene malen hetzelfde onderwerp met verschillende geleidingen te bespreken en aan de hand van additionele documentatie en - daar waar het de huisvesting en de materiële voorzieningen betreft- ook door eigen waarneming.

Na overleg met de betreffende opleiding heeft het auditpanel met in achtneming van de daartoe strekkende regels van de NVAO en op basis van zijn documentanalyse en de daaruit voortvloeiende specifieke aandachtspunten de keuze van de gesprekspartners vastgesteld.

Het auditpanel bood studenten, docenten en andere betrokkenen bij de opleiding die niet waren opgenomen in het programma van het locatiebezoek, de gelegenheid om zaken onder de aandacht te brengen die zij van belang achten voor de beoordeling. Het auditpanel heeft geconstateerd, dat de betreffende opleiding de mogelijkheid daartoe tijdig en op correcte wijze bij hen onder de aandacht heeft gebracht en hen heeft geïnformeerd over hoe zij contact konden opnemen met de secretaris van het auditpanel.

Het auditteam ontving geen reacties.

Afstemming deelpanels binnen het cluster

De visitatie binnen dit cluster is uitgevoerd door de visitatiebureaus Hobéon en NQA, waarbij Hobéon twee hogescholen en NQA één hogeschool heeft beoordeeld.

Afstemming tussen alle deelpanels heeft allereerst plaatsgevonden door de instructie die de panelleden krijgen met betrekking tot het beoordelingskader. De tussen Hobéon en NQA gekalibreerde criteria voor de beoordeling maken onderdeel uit van deze instructie. Daaraan voorafgaand is de afstemming geborgd door overlap in de bezetting tussen alle deelpanels. Daarnaast is, rekening houdend met het feit dat elke opleidingsbeoordeling een individuele beoordeling betreft, vanuit de overlap in de bezetting, waar relevant voortschrijdend gereflecteerd op vorige bezoeken binnen deze visitatiegroep. Verder wordt de afstemming tussen de auditpanels geborgd door de ondersteuning van zo veel mogelijk dezelfde secretaris vanuit Hobéon als en door de inzet van getrainde voorzitters.

Het oordeel van het auditpanel vastgelegd in een conceptrapport werd aan de opleiding voorgelegd voor een toets op eventuele feitelijke onjuistheden.

Beslisregels

Volgens de NVAO-Beslisregels Accreditatie kan een standaard 'voldoet', 'voldoet ten dele' of 'voldoet niet' scoren. Hobéon heeft de beslisregels toegepast, zoals deze zijn opgesomd in het 'Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland, September 2018'.

Wanneer er sprake is van verschillende varianten van een opleiding (bijvoorbeeld: voltijd, deeltijd en duaal), dan moet uit de beoordeling blijken dat voor elke variant de kwaliteit is gewaarborgd op grond van de standaarden uit het betreffende beoordelingskader om te komen tot een positief eindoordeel over de opleiding. Het eindoordeel over de opleiding luidt: 'positief', 'positief onder voorwaarden' of 'negatief'.

Indien een opleiding onder één CROHO-registratie wordt aangeboden op meerdere locaties, kan de opleiding alleen voor accreditatie in aanmerking komen als uit de beoordeling blijkt dat elke locatie voldoet aan de in het betreffende beoordelingskader genoemde kwaliteitsstandaarden.

Beperkte opleidingsbeoordeling

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval positief indien alle standaarden 'voldoet' scoren.

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval positief onder voorwaarden indien Standaard 1 voldoet en maximaal twee standaarden een 'voldoet ten dele' scoren, waarbij het auditpanel het opleggen van voorwaarden adviseert.

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval negatief indien:

- een of meer standaarden 'voldoet niet' scoren
- standaard 1 'voldoet ten dele' scoort
- een of twee standaarden 'voldoet ten dele' scoren, waarbij het auditpanel niet adviseert om voorwaarden op te leggen;
- drie of meer standaarden 'voldoet ten dele' scoren.

BIJLAGE III Lijst geraadpleegde documenten

- Zelfevaluatierapport opleiding
- Domeinspecifiek referentiekader en de leerresultaten van de opleiding
- Curriculumbeschrijving 2018-2022 – voltijd en versnelde deeltijd
- Curriculumoverzicht voltijd
- Curriculumoverzicht deeltijd
- Afstudeerhandleidingen voltijd en deeltijd
- Onderwijs- en examenregeling de Nieuwste Pabo 2020-2021.
- Overzicht medewerkers september 2020
- Overzichtslijst van eindwerken
- Toetsplan 2019-2022
- Jaarverslag examencommissie en verslagen opleidingscommissie
- Toetsopgaven + beoordelingscriteria en normering (antwoordmodellen) en een representatieve selectie van gemaakte toetsen (presentaties, stageverslagen, assessments, portfolio's e.d.) en beoordelingen.

Het panel heeft van vijftien studenten de eindwerken bestudeerd.

Om redenen van privacy zijn de namen van afgestudeerden en hun studentnummers van wie het panel de eindwerken heeft bekeken niet opgenomen in deze rapportage. Namen van de afgestudeerde studenten, hun studentnummer evenals de titels van de eindwerken zijn bekend bij de secretaris van het auditpanel.

BIJLAGE IV Panelsamenstelling

Op 24 maart 2020 en op 22 september heeft de NVAO goedkeuring gegeven aan de samenstelling respectievelijk de gewijzigde samenstelling van het auditpanel t.b.v. de beoordeling van de Opleiding tot leraar Basisonderwijs van De Nieuwste Pabo, onder het nummer 009221. Deze opleiding behoort tot onderstaande visitatiegroep.

Naam visitatiegroep:	Pabo groep 2
----------------------	--------------

De secretaris van het auditpanel beschikt over nadere informatie over de samenstelling en expertise van de panelleden die in bovengenoemde visitatiegroep zijn ingezet.

In onderstaande tabel volgen korte functiebeschrijvingen van de panelleden die deelnamen aan het auditpanel van de in dit beoordelingsrapport beschreven opleiding.

Naam	Rol	Korte functiebeschrijvingen
P. Ruit	Voorzitter	De heer Ruit is senior opleidingsdocent bij de Master Leren en Innoveren, onderzoeker, coach, supervisor en trainer aan Christelijke Hogeschool Driestar Educatief te Gouda.
E.M. Suasso de Lima de Prado	Lid	Mevrouw Suasso is hogeschooldocent pedagogiek/onderwijskunde bij Saxion Hogeschool en programmaleider Kennisnetwerk Lerende leraren & Samen Opleiden en Professionaliseren.
Dr. M.A.R. Gijssel	Lid	Mevrouw Gijssel is senior onderzoeker bij het Expertisecentrum Nederlands. Daarnaast is zij als associate lector Taaldidactiek verbonden aan de pabo van Hogeschool Saxion en werkt ze als kennismakelaar bij de Kennisrotonde van NRO.
J. Meeuwis	Studentlid	De heer Meeuwis is vierdejaars student aan de opleiding tot leraar Basisonderwijs van Avans University of Applied Sciences in Breda.
G.C. Versluis	Secretaris	Mevrouw Versluis is senior-adviseur Hobéon; NVAO getraind secretaris sinds 2010.

De door alle panelleden ondertekende onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaringen zijn in het bezit van Hobéon. In deze verklaring verklaren de panelleden gedurende ten minste vijf jaar voorafgaand aan de audit geen zakelijke noch persoonlijke binding te hebben gehad met de betrokken instelling - anders dan die in het kader van de werkzaamheden als lid van het auditpanel van het evaluatiebureau -, die een onafhankelijke oordeelvorming ten positieve of ten negatieve zou kunnen beïnvloeden.

Strategische dienstverlener voor kennisintensieve organisaties

Lange Voorhout 14
2514 ED Den Haag

T (070) 30 66 800

F (070) 30 66 870

E info@hobeon.nl

I www.hobeon.nl